

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТР ПОЗАШКІЛЬНОЇ РОБОТИ
СВЯТОШИНСЬКОГО РАЙОНУ М. КИЄВА**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
З ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ СОЦІАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО
НАПРЯМУ
«СОЦІАЛЬНА УСПІШНІСТЬ»**

Основний рівень

1 рік навчання

Київ – 2022

*«Схвалено для використання в освітньому процесі»
Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 12.12.2022
(протокол № 3)*

*Зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та
навчальним програмам за № 8.0017-2022*

Автор програми:

Безрук Катерина Олександрівна – методист Центру позашкільної роботи Святошинського району міста Києва; науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

На сьогодні до числа найбільш актуальних питань освіти належить набуття дитиною теоретичних знань та застосування їх у практичній діяльності. Заклад освіти, організуючи освітній процес, прагне до того, щоб зробити його якомога ефективнішим. Педагоги, як і батьки, зацікавлені у тому, щоб здобувач освіти отримав не лише предметні знання і вміння, а й навчився жити у суспільстві, адаптуватися у ньому, досягати соціального успіху.

Особливого значення набуває процес формування соціальної успішності здобувачів освіти, саме у підлітковому віці, що характеризується: переходом від дитинства до дорослості, де особливо важливим для дорослих суб'єктів стоїть життєвий успіх, а також власна соціальна успішність та досягнення в мікро та макросоціумі, вибудовування позитивної комунікації з оточуючими людьми, активне включення до різноманітних соціальних взаємовідносини в рамках осмислення наслідків власних поведінкових моделей та продуктивної дії у злагодженій командно-індивідуальній роботі з оптимальними витратами та отриманими максимальними результатами.

Соціальна успішність, будучи передумовою і наслідком соціальної взаємодії, свідчить про здатність людини усвідомлювати себе в суспільстві як соціально повноцінного суб'єкта, самостійно визначати для себе цілі та досягати їх, про розвиненість усвідомленого почуття власної гідності, впевненість у своєму становищі в суспільстві.

Особливість навчальної програми «Соціальна успішність» полягає в тому, що здобувачі освіти отримають перший досвід переживань соціальної успішності та неуспішності, отримають можливість встановити причинно-наслідкові зв'язки між певною поведінкою, якостями особистості та соціальною успішністю. Тут закладаються основи соціальної поведінки та особисті якості, що визначають соціальну успішність.

Гурток дає можливість учням самореалізуватись, визначити своє місце в гуртку, класі, сім'ї та соціумі; на перший план виходить формування

здатності у здобувачів освіти до соціальної успішності, самостійного прийняття і втілення рішень.

Мета програми – формування та розвиток у здобувачів освіти soft skills (м'яких, гнучких навичок), що дозволяють бути успішними незалежно від специфіки діяльності чи напрямку, який обере здобувач освіти; формування в підлітків мислення успішної особистості, мотивації на досягнення успіху.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

- *пізнавальної* – забезпечує ознайомлення з поняттями та знаннями, про лідерство та організаторську діяльність;
- *практичної* – сприяє розвитку лідерських, організаторських, комунікативних якостей, вмінь і навичок у здобувачів освіти; формування комунікативних навичок, навичок самоменеджменту, роботи в команді, правильної постановки цілей і завдань, прийняття рішення, планування роботи;
- *соціальної* – сприяє розвитку уявлень про себе як носія певних соціальних ролей; навичок ефективної співпраці, відповідальності за результати спільної діяльності, здатності бути активним членом суспільства;
- *життєтворчої* – сприяє розвитку навичок самоаналізу, самоконтролю, самовиховання, самонавчання, самоосвіти, умінь та навичок життєвого проектування, вмінь визначати, відшукувати й здобувати та застосовувати ресурси, необхідні для реалізації життєвих цілей;
- *комунікативної* – забезпечує розвиток навичок спілкування, активного слухання, критичного аналізу ситуації, конструктивної поведінки в конфліктних ситуаціях; навичок самопрезентації, участі у дискусії, дебатах; розвиток вмінь доводити власну думку, коригувати її у бесіді;

- *інформаційної* – забезпечує розвиток умінь орієнтуватися в потоці різноманітної, суперечливої інформації, аналізувати тексти;
- *життєздатної* – забезпечує розвиток рефлексії, критичного мислення; здатності до логічного викладення власних думок, творчої уяви.
- *правової* – сприяє розвитку умінь захисту та реалізації своїх прав і свобод, виконання загальнолюдських та громадянських обов'язків;
- *компетенції вчимося впродовж життя* – формує здатності міркувати, порівнювати, узагальнювати, спостерігати, самостійно шукати інформацію з різних джерел, проводити самостійні дослідження, набуття індивідуального досвіду самоорганізації, навчальні рефлексії, набуття навичок самонавчання.

Зміст занять враховує вікові особливості підлітків, базується на основі самоаналізу учнями власної особистості, досвіду своєї діяльності, особливостей взаємодії з однолітками, дорослими.

Програма розрахована на 1 рік навчання за основним рівнем: 144 год. на рік, 4 год. на тиждень.

Орієнтована на здобувачів освіти 5-9 класів. Кількісний склад гуртка – 15 осіб.

Передбачено використання різноманітних форм організації навчальної діяльності учнів: *тренінги* (практичний метод ефективної комунікації, засвоєння матеріалу шляхом залучення підлітків у міжособистісну взаємодію з членами групи); *міні-лекції* (педагог у довільній формі передає знання гуртківцям із використанням різного типу наочності, в тому числі аудіо- та відеоматеріалів); *індивідуальна та групова робота* (педагог розподіляє завдання й опитувальники у підгрупах чи пропонує окремим представникам групи); *мозковий штурм* (педагог ставить задачу для частини групи шляхом збору інформації для отримання і представлення рішення); *гра за ролями*

(порушення проблеми, розподіл ролей для пошуку рішень, презентація рішень); *дискусія, дебати* (обговорення, у відкритому чи закритому колі, результатів діяльності, думок і побажань); *презентація* шляхів рішення, висловлення пропозицій, побажань; доведення до гуртківців результатів, отриманих окремими учасниками чи підгрупами.

Показником результативності реалізації програми є особистісне зростання учнів, яке виражається в:

- набутті ними нових знань і вмінь;
- розвитку лідерських якостей і здібностей;
- формуванні активної лідерської позиції, активному включенню їх в діяльність гуртка та залученості до громадської діяльності.

Формами контролю за результативністю навчання є підсумкові заняття, захист творчої роботи, презентація портфолію, захист навчального проєкту, проведення наукового дослідження для наукового товариства «Еврика» (МАН).

Основний рівень

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	2	2	4
Розділ 1. Самопізнання – перший крок до успіху!	3	9	12
1.1. Хто я і чим я відрізняюся від інших?	1	3	4
1.2. Я – Бренд. Мій імідж і самопрезентація	1	3	4
1.3. Я – властелін емоцій. Емоційний інтелект.	1	3	4
Розділ 2. Соціальний інтелект - головний ключ до успіху	4	12	16
2.1 Соціальний статус і соціальні ролі особистості	1	3	4
2.2. Знаходимо спільну мову з іншими	1	3	4
2.3. Я – громадянин України	1	3	4
2.4. Соціальне лідерство	1	3	4
Розділ 3. Успішне спілкування – успішне майбутнє	4	16	20
3.1. Я серед людей: навички ефективної комунікації	1	7	8
3.2. Вимушене спілкування, неприємні співрозмовники, агресія і неадекватність	1	3	4
3.3. Етикет ділових відносин – важлива складова життя	1	3	4
3.4. Як протистояти тиску/як сказати «ні»	1	3	4
Розділ 4. Медіаграмотність як запорука успіху	4	16	20
4.1. Що таке кібербулінг?	1	3	4
4.2. Використання особистої інформації в мережі. Поділяємо приватне і публічне	1	3	4
4.3. Реклама в Інтернеті	1	3	4
4.4. Довіряю, але перевіряю. Я розпізнаю фейкові новини	1	7	8
Розділ 5. Я – обираю успішне завтра	4	16	20
5.1. Я можу зробити свідомий вибір	1	3	4

5.2. Моя поведінка – відповідальна	1	3	4
5.3. Я досягну успіху	1	3	4
5.4. Освіта – шлях до майбутньої професії	1	7	8
Розділ 6. Я – team player	4	16	20
6.1. Лідер і група. Навички доносити свої думки команді	1	7	8
6.2. Розуміти потреби і бажання інших	1	3	4
6.3. Лідерські якості	1	3	4
6.4. Як вести за собою: основи організаторської діяльності	1	3	4
Розділ 7. Я – сьогодні краще, ніж учора	5	23	28
7.1. Мислимо не шаблонно	1	3	4
7.2. Від мрії до дій. Проблема прийняття рішень	1	7	8
7.3. Планування і постановка фінансових цілей	1	3	4
7.4. Таймінг і мультизадачність	1	3	4
7.5. Результат і успіх. Амбіції і домагання	1	7	8
Підсумок	-	4	4
Разом	30	114	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступне заняття (4 год.)

Теоретична частина. Знайомство з учнями. Презентація мети, завдань, теми програми. Правила безпеки життєдіяльності.

Практична частина. Вироблення й прийняття правил і норм взаємодії в групі, угода «Правила роботи групи». Колективне ігрове знайомство із вихованцями «Їх звать..., мене звать ... Я тут, тому що ...». Проведення діагностичної анкети «Що я очікую від гуртка?».

Розділ 1. Самопізнання – перший крок до успіху! (12 год.)

1.1. Хто я і чим я відрізняюся від інших? (4 год.)

Теоретична частина. Поняття: «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість». Розвиток особистості. Усвідомлення свого Я у світі. Структура особистості. Здатність до самовизначення, самоусвідомлення, саморозвитку, самовиховання.

Практична частина. Вправа «Індивідуальність», вправа «Який (яка) я?...», вправа «Риси характеру соціально успішної особистості», вправа

«Історія про ліхтар», вправа «Характеристика особистісних якостей», дискусія «Як стати соціально успішною особистістю в сучасному суспільстві», вправа «Незакінчені речення».

1.2. Я – Бренд. Мій імідж і самопрезентація (4 год.)

Теоретична частина. Поняття «самооцінка». Риси, які допомагають стати успішним. Імідж успішної особистості та його складові. Що формує успішну особистість?

Практична частина. Вправа «Презентація імені»; визначити дві свої переваги й один недолік; окреслити шляхи підвищення самооцінки, вправа «Рецепт доброї групи», вправа «Позитивне бачення», вправа «Виключення зайвого слова», вправа «Пошук протилежностей», гра «Я – Бренд».

1.3. Емоційний інтелект. Я – властелін емоцій (4 год.)

Теоретична частина. Емоційний інтелект. Компоненти емоційного інтелекту. Розвиток емоційного інтелекту.

Практична частина. Вправа «Берег сподівань і звершень», вправа «Вгадай емоцію», гра «Чарівний мішечок», вправа «Зобрази емоцію», дискусія «Успіх залежить від рівня емоційного інтелекту», вправа «Продовж речення».

Розділ 2. Соціальний інтелект - головний ключ до успіху (16 год.)

2.1. Соціальний статус і соціальні ролі особистості (4 год.)

Теоретична частина. Поняття «соціальний інтелект», «соціальний статус», «соціальна роль». Ролі в колективі, сім'ї, суспільстві.

Практична частина. Вправа «Річ розкаже про мене», вправа «Абетка моїх ролей», інформаційне повідомлення «Що таке соціальний інтелект та яку роль відіграє в житті?», вправа «Впізнай, хто це...», дискусія «Я і мій соціальний статус», вправа «Зроби вчинок», вправа «Дзеркало».

2.2. Знаходимо спільну мову з іншими (4 год.)

Практична частина. Вправа «Кросворд», вправа «Острів» дебати «Навички майбутнього: що потрібно вміти, щоб бути успішним у житті?», вправа «Ви про мене ще не знаєте такого...», вправа «Ти подобаєшся мені», дискусія «Соціальні навички: чому важливо їх розвивати?».

2.3. Я – громадянин України (4 год.)

Теоретична частина. Поняття «громадянин», «патріот», «патріотизм». Права і обов'язки громадянина.

Практична частина. Вправа «Павутиння», вправа «Хмара думок», вправа «Я – громадянин», перегляд відео «Хто такий патріот?», відео «Патріотизм – це...», мозковий штурм «Незалежна Україна – це...», лист «Держава моєї мрії», вправа «Портрет справжнього патріота», вправа «Будуємо дім», вправа «Україна – це ми!».

2.4. Соціальне лідерство (4 год.)

Теоретична частина. Особистість у системі соціальних зв'язків. Побудова соціальних зв'язків. Складові соціального зв'язку: соціальний контакт, соціальна дія, соціальна взаємодія, соціальні відносини – їх суть та єдність.

Практична частина. Вправа «Погляд збоку», інформаційне повідомлення «Соціальна структура особистості», мозковий штурм «Соціальний зв'язок – це...», тест «Яка ти особистість?», вправа «Мені у житті щастить».

Розділ 3. Успішне спілкування – успішне майбутнє (20 год.)

3.1. Я серед людей: навички ефективної комунікації (8 год.)

Теоретична частина. Поняття комунікації і його інтерпретація в педагогії, психології, соціології. Структура й функції комунікації. Особливості комунікації в дитячому, молодіжному колективі.

Практична частина. Вправа «Дошка оголошень», вправа «Зіпсований телефон», вправа «Істинні та хибні твердження», вправа «Мапа знань», вправа «Правила ефективного спілкування».

3.2. Вимушене спілкування, неприємні співрозмовники, агресія і неадекватність (4 год.)

Теоретична частина. Вимушене спілкування. Що таке агресія і неадекватність. Шляхи подолання агресивної поведінки.

Практична частина. Вправа «Погляд збоку...», мозковий штурм «Що таке агресія і неадекватність?», вправа «Портрет агресивної особистості», вправа «Способи боротьби з гнівом», тест «Оцінювання індивідуальної агресивності», вправа «Фантазії», вправа «Склянка», гра «Сороконіжка».

3.3. Етикет ділових відносин – важлива складова життя (4 год.)

Теоретична частина. Поняття «етики», «етикет» та «професійний етикет». Навички ділового спілкування.

Практична частина. Вправа «Коло знайомств», дискусія «Чи важливо дотримуватися етики спілкування?», інформаційне повідомлення «Визначаємо поняття «етика», «етикет» та «професійний етикет»», мозковий штурм «Етика спілкування лідера», вправа «Телеграф», вправа «Ти – молодець», вправа «Витівник».

3.4. Як протистояти тиску/як сказати «ні» (4 год.)

Теоретична частина. Соціальні впливи, маніпуляція, тиск.

Практична частина. Руханка «Будинки — господарі — землетрус», вправа «Розвінчання міфів», інтерактивна гра «Тиск однолітків», вправа

«Потяг дружби», інформаційне повідомлення «Способи маніпуляції», вправа «Як сказати Ні», вправа «Коллективний вигук».

Розділ 4. Медіаграмотність як запорука успіху (20 год.)

4.1. Що таке кібербулінг? (4 год.)

Теоретична частина. Поняття «кібербулінг», «кіберреалії».

Практична частина. Вправа «Щоб говорити правду», притча «Про двох вовків», руханка «Ураган», вправа «Незакінчені речення», вправа «Шкода кібербулінгу», вправа «Минуле – сьогодні – майбутнє», вправа «Зворотній зв'язок».

4.2. Використання особистої інформації в мережі (4 год.)

Теоретична частина. Особиста інформація. Правила безпечної поведінки в мережі.

Практична частина. Вправа «Плюси та мінуси Інтернету», вправа «Розкажи про себе», «Впізнай, хто це?», асоціації «Особиста інформація», вправа «Корова», колаж «Правила безпеки в Інтернеті», вправа «Мішечок знань».

4.3. Реклама в Інтернеті (4 год.)

Теоретична частина. Небезпеки, які існують в Інтернеті та шляхи їх подолання.

Практична частина. Гра-фантазія «Уяви!», вправа «Побажання», гра «Плутанина», вправа «Сонечко», вправа «Анонім», презентація «Реклама в Інтернеті», вправа «Займи позицію», вправа «Бабусині казки», вправа «Послання», вправа «Павутинка».

4.4. Довіряю, але перевіряю. Я розпізнаю фейкові новини (8 год.)

Теоретична частина. Поняття «фейк», «фото- / відеофейки».

Практична частина. Вправа «Герб», інформаційне повідомлення «Фейк – це...», аналіз новин у мережі, вправа «Правда чи фейк», відео «Конспірологія», робота з інтернет новинами, мозковий штурм «Вплив фейка на емоції», робота з пам'яткою «Як зловити фейк?», вправа «Продовж речення».

Розділ 5. Я – обираю успішне завтра (20 год.)

5.1. Я можу зробити свідомий вибір (4 год.)

Теоретична частина. Чому важливо вміти робити вибір? Як зробити вибір? Планування діяльності.

Практична частина. Вправа «Коло спілкування», вправа «Рука долі», вправа «Зірка», складання плану проєкту «Моє успішне завтра», вправа «Я через 15 років».

5.2. Моя поведінка – відповідальна (4 год.)

Теоретична частина. Поняття «відповідальність» та «відповідальна поведінка». Навички прийняття рішень. Відповідальність за прийняті рішення.

Практична частина. Вправа «Бінго», вправа «Мозковий штурм», вправа «Наш вибір», вправа «Австралійський дощ», вправа «Ситуації», вправа «Хто ти: активний творець чи самотній листок?», вправа «Вільний мікрофон».

5.3. Я досягну успіху (4 год.)

Теоретична частина. Поняття «успіх», складові успіху; створення власної формули успіху.

Практична частина. Вправа «Мій зірковий портрет», вправа «Сонечко», вправа «Квітка успіху», інформаційне повідомлення «Сім умов досягнення успіху», анкета «Риси, що сприяють досягненню успіху», гра-руханка «Коло успішних людей», мозковий штурм «Портрет успішної особистості», вправа «Шлях до успіху», вправа «Дотягнися до зірок».

5.4. Освіта – шлях до майбутньої професії (8 год.)

Теоретична частина. Знайомство з професіями. Вибір професії та визначення подальших напрямів навчання.

Практична частина. Вправа «Дерево рішень», вправа «Ранжування професій», інформаційне повідомлення «Основні помилки при виборі професії», вправа-колаж «Я – кухар вчора, сьогодні, завтра», гра «33», вправа «Цінність майбутньої професії, або кращий мотив», вправа «Складання інтелектуальної карти «Ідеальна професія», вправа «Пиріг часу», вправа «Оплески».

Розділ 6. Я – team player (20 год.)

6.1. Лідер і група. Навички доносити свої думки команді (8 год.)

Теоретична частина. Група однолітків: що її характеризує? Сутність, структура і функції процесу розвитку групи. Стадії групового розвитку. Роль лідера в процесі групового розвитку. Колективне прийняття рішень в процесі організації спільної діяльності, спілкування і відносин членів колективу. Процедури та способи колективного прийняття рішень.

Практична частина. Вправи для згуртування групи. Вправа «Малювання», мозковий штурм «Список характеристик і навичок лідерів», вправа «Моя власна перспектива», дискусія «Що має знати лідер?», вправа «Сонце знань».

6.2. Розуміти потреби і бажання інших (4 год.)

Теоретична частина. Визначення потреб та бажань інших, оцінка можливостей та пріоритетів їх реалізації.

Практична частина. Вправа «Калейдоскоп», моделювальна гра «Подорож у Країну здійснення мрій», мультфільм «Мрія», вправа «Мої потреби і бажання», індивідуальна робота «Бажання та можливості», вправа «Тостери-грінки», вправа «Непомітні руки».

6.3. Лідерські якості (4 год.)

Теоретична частина. Лідерські якості, уміння і навички, їх класифікація. Взаємозв'язок лідерських якостей і стилів лідерства. Модель компетентного лідера.

Практична частина. Вправа «Мистецтво компліменту», вправа «Годинник», мозковий штурм «Лідерські якості, уміння і навички», вправа «Сплетені руки», ділова гра «Модель компетентного лідера».

6.4. Як вести за собою: основи організаторської діяльності (4 год.)

Теоретична частина. Сутність і функції організаторської діяльності. Особливості організаторської діяльності в дитячому, підлітковому, молодіжному колективі. Роль організаторської діяльності в досягненні цілей спільної роботи. Правила організаторської роботи.

Практична частина. Вправа «Самосхвалення», інформаційне повідомлення «Сутність і функції організаторської діяльності», дискусія «Чи є різниця організаторської діяльності в дитячому, підлітковому, молодіжному колективі?», вправа «Друкарська машинка», вправа «Стикування космічних кораблів».

Розділ 7. Я – сьогодні краще, ніж учора (28 год.)

7.1. Мислимо не шаблоно (4 год.)

Теоретична частина. Життєтворчий потенціал особистості. Пізнавальні та творчі здібності. Творча уява, допитливість.

Практична частина. Вправа «Навпаки», вправа «Тест на кмітливість», вправа «не Реальна історія», вправа «З'єднай крапки», вправа «Нестандартне використання», вправа «Новий маршрут», вправа «Свій сценарій», вправа «Два поняття», вправа «Божевільний архітектор», дискусія «Соціальна успішність особистості: життєва необхідність чи данина моді?».

7.2. Від мрії до дій. Проблема прийняття рішень (8 год.)

Теоретична частина. Планування життя як процес: мрії, цілі, план, втілення.

Практична частина. Вправа «Алітерація імені», вправа «Стіна», вправа «Дорога», вправа «Порадуй мене», вправа «Від мрії до дій», «Оповідання про гусей», вправа «Сінквейн», вправа «Інвентаризація особистісних ресурсів», вправа «Рекламний ролик», робота з портфоліо.

7.3. Планування і постановка фінансових цілей (4 год.)

Теоретична частина. Добробут та фінанси, планування та розподіл фінансових цілей. Вчимося робити заощадження. Вчимося ощадливо витратити.

Практична частина. Вправа «Портрет у промінні сонця», гра «Юний(на) фінансист(ка)», відео «Продавець та покупець», вправа «Гуфі», мозковий штурм «Роль сайту в просуванні».

7.4. Таймінг і мультизадачність (4 год.)

Теоретична частина. Таймінг як умова ефективної діяльності. Цілепокладання при плануванні діяльності. Етапи планування. Критерії ефективності планування. Форми і види планів.

Практична частина. Вправа «Підійдіть до мене ті, хто...», інформаційне повідомлення «Таймінг – це...», мозковий штурм «Критерії ефективності планування», інформаційне повідомлення «Етапи планування», вправа «Динозаврик», тест «Чи вмієш ти планувати?», вправа «Нейтралізація викрадачів часу», вправа «Еміграція», вправа «Мої бажання», вправа «Асоціації».

7.5. Результат і успіх. Амбіції і домагання (8 год.)

Теоретична частина. Що таке успіх? Якості, уміння і навички успішної людини. Формула успіху лідера. Що таке амбіції? Визначення та поняття амбітності. Ознаки амбітності. Переваги та недоліки амбітності. Як розвинути амбіції. Різновиди амбіцій.

Практична частина. Вправа «Ім'я + успіх для мене це...», мозковий штурм «Успішна людина», вправа «10 навичок, необхідних успішній людині», вправа «Вільний», мозковий штурм «Як досягнути успіху», вправа «Успішна та неуспішна особистість», мозковий штурм «Що мені допомагає, заважає досягнути успіху?», вправа «З чого складається успіх», вправа «Піраміда успіху», вправа «Закони успіху», вправа «Історія успіху особистості», ділова гра «Формула успіху лідера», вправа «Шлях до успіху», вправа «Дерево-проект».

Вправа «Мій портрет», вправа «Карта мого життя», мозковий штурм «Що таке амбіції?», сінквейн «Амбітність», робота в групах «Переваги та недоліки амбітності», проєкт «Як розвинути амбіції», вправа «Зустріч через 10 років».

Підсумкове заняття (4 год.)

Теоретична частина. Підбиття підсумків. Здійснення учнями самоаналізу результатів навчання протягом року.

Практична частина. Відзначення внеску кожного учня у спільний результат роботи. Відзначення учнів дипломами грамотами.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Здобувачі освіти мають знати:

- що таке самооцінка та які можливості, засоби самопізнання, саморозвитку, самовиховання, методи самоаналізу, адекватної самооцінки і саморегуляції;
- поняття: «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість»;
- що таке позитивний імідж та бренд особистості, його складові; шляхи створення позитивного іміджу;
- що таке емоційний та соціальний інтелект, соціальний статус, соціальна роль;
- хто такий громадянин та патріот, права і обов'язки громадянина;
- яку роль в житті відіграє комунікація, її структуру й функції, види комунікації;
- про вимушене спілкування, агресію і неадекватність;
- як підготувати публічний виступ; якості та вміння, важливі для ефективного спілкування;
- поняття «фейк» та «фото- / відеофейк», правила безпечної поведінки в мережі;
- що таке відповідальність та відповідальна поведінка, правила прийняття рішень;
- що таке успіх та його складові успіху;
- хто такий лідер, які знання, вміння, навички, необхідні для того, щоб ним стати;
- що таке організаторська діяльність;
- шляхи реалізації набутих лідерських, організаційних знань та вмінь;
- які якості притаманні лідеру; яку роль відіграє лідер в діяльності команди;
- які переваги дає діяльність в команді;
- як ефективно управляти своїм часом та бути багатозадачним;
- що таке амбітність, її ознаки, переваги та недоліки амбітності;
- як розвинути амбіції;
- як розробити портфоліо лідера.

Здобувачі освіти мають вміти:

- розуміти і приймати себе, своє Я;
- спілкуватися із самим собою, бути скульптором своєї особистості;
- визначити зміст понять «імідж», «бренд»;

- використовувати засоби, методи і форми створення позитивного іміджу;
- визначати компоненти емоційного інтелекту та розвивати його;
- розрізняти та виконувати соціальні ролі в колективі, сім'ї, суспільстві.
- стати активним учасником суспільного життя;
- висловлювати ідеї та думки і сприймати чужі ідеї та думки;
- визначати зміст поняття «ефективна комунікація», пояснювати, чому важливо вміти слухати та розуміти інших;
- успішно застосовувати різні способи форм спілкування;
- відстоювати свою позицію перед іншими;
- давати оцінку своїм діям в процесі спілкування;
- брати участь у дискусіях;
- ставити запитання;
- знаходити аргументи на користь власної позиції;
- дотримуватися ділового етикету;
- поділяти приватне і публічне в мережі;
- критично ставитись до реклами в Інтернеті;
- перевіряти та розпізнавати фейкові новини;
- робити свідомий вибір та нести за нього відповідальність;
- планувати стратегію власного успіху;
- визначити майбутню професійну перспективу та обирати необхідне освітнє спрямування;
- мислити не шаблонно, творчо самореалізуватися;
- правильно ставити перед собою мету та досягати її;
- планувати власну діяльність, приймати рішення;
- планувати і ставити фінансові цілі;
- бути впевненим у собі та вірити у власний успіх;
- відмовлятися від невдалих та непродуктивних рішень і шукати нові;
- цінувати досягнуте і спиратися на досвід.

Вихованці мають набути досвіду:

- який базується як на знаннях, так і перевірці знанневих істин в повсякденній діяльності;
- реалізації свого лідерського потенціалу, організаторських здібностей;
- роботи в команді;
- організації дозвіллевої діяльності;
- спілкування з представниками різних професій, які досягли успіху в своїй діяльності;

- реалізації свого плану дії в якості: організатора соціального проєкту, акцій, волонтерської програми, дозвілєвої програми, тренера просвітницьких програм;
- захисту творчої роботи, презентації портфолію;
- проведення наукового дослідження.

Орієнтовний перелік обладнання для роботи

№ п/п	Основне обладнання	Кількість
1.	Фліп-чарт	1
2.	Блокноти для фліп-чарта	10
3.	Стікери	10
4.	Папір А-4	5
5.	Кольоровий папір	5
6.	Клей ПВА	10
7.	Ножиці	15
8.	Ватман	20
9.	Папір А-3	5
10.	Пензлики	15
11.	Лінійки	15
12.	Бейджі	20
13.	Комп'ютер	1
14.	Принтер	1
15.	Ксерокс	1

ЛІТЕРАТУРА

1. Ботьц Н. Абетка медіа / За загал. ред. В. Ф. Іванов; Переклад з нім. В. Климченка. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2015. 177 с. URL: <https://www.aup.com.ua/book041/>
2. Будуємо майбутнє разом: Програма профілактики конфліктів та правопорушень серед учнівської молоді: навчально-методичний посібник [Л. В. Зуб, Т. Л. Лях, Л. А. Мельник та ін.]; за ред. Т. В. Журавель, М. А. Снитко. К. : ТОВ «Видавництво АВД плюс», 2016. 276 с.
3. Булгакова Г. Суперзвички на щодень / Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 80 с.
4. Використання інтерактивних методів та мультфільмів у профілактиці ризикованої поведінки: методичний посібник для спеціалістів, які працюють з бездоглядними та безпритульними дітьми та підлітками / За ред. Т. В. Журавель; Авт. кол.: Т. В. Журавель, Т. Л. Лях, О. М. Нікітіна. К., 2010. 168 с.
5. Виховання культури гідності дітей та учнівської молоді в позаурочній діяльності загальноосвітніх навчальних закладів: методичний посібник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 260с.
6. Відповідальне лідерство – шлях до успіху: / програма/автори-укладачі: В. С. Кудін, Т. А. Олексенко, видання – Черкаси: КНЗ «ЧОПОР ЧОР», 2018. 101 ст.
7. Волошенюк О., Іванюк І., Куц О., Шевченко Г. Авторські заняття від медіапедагогів-лідерів: медіаосвітні практики в позакласній роботі учнів 5–7 класів / За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. К. : ЦВП, АУП, 2017. 50 с. URL: <https://www.aup.com.ua/avtorski-zanyattya-vid-mediapedagogi/>
8. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. Життєві навички для активного громадянства. Посібник для вчителя / К. : Видавництво «Алатон», 2019. 148 с.
9. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. Життєві навички для активного громадянства. Посібник для вчителя. Київ. : Видавництво «Алатон», 2019. 264 с.
10. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. та інші. Вчимося жити разом. Посібник для вчителя з розвитку соціальних навичок у курсі «Основи здоров'я» (основна і старша школа). К. : Видавництво «Алатон», 2017. 376 с.
11. Вчимося самостійності: навч.-метод. посіб. / За загал. ред.: Т. П. Спіріної; автор. кол.: Ю. М. Галустян, А. В. Каравай, А. Б. Кочарян, Т. Д. Мельник. К.: Видавництво ФОП Москаленко О. М., 2011. 212 с.

12. Горленко Г, Медіаосвіта на заняттях з фінансової грамотності. Навчальне видання / за редакцією Волошенюк О., Іванова В. Київ : АУП, ЦВП, 2021. 76 с.

13. Діалог, переговори та дебати: посіб. для вчит. / Павленко Ольга, Сизенко Анастасія, Декшна Тетяна, Лобойко Мирослава, МакМюррей А. та ін.; British Council. Київ : Симоненко О. І., 2021. 114 с.

14. Зоря Ю. М., Степанова Н. М. Soft skills для розвитку дитини: емоційний інтелект, комунікація та медіаграмотність. Медіаальбом для наймолодших / За редакцією О. В. Волошенюк. Ілюст. А. О. Павленко. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2021. 42 с.

15. Комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації». К. 2018. 140 с.

16. Марченко К. С. Навчальна програма «Лідерство – стиль життя». 2019. URL : <https://cprs.kiev.ua/upload/iblock/04e/04ea1c69fd55a4d2b577c5fdd4d1d31.pdf>

17. Навчальна програма з позашкільної освіти соціально-реабілітаційного напрямку «ШКОЛА УСПІХУ» / Носенко А. С., Ганчева В. І., Єфименко І. О., Крижанівський Д. В., Моїсєєв С. О., Теремта В. І. 2019. URL : https://itsm.at.ua/PDF/ВНТТ/shkola_uspkhu.pdf

18. Навчальна програма з позашкільної освіти соціально-реабілітаційного напрямку «Школа «Лідер». 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/programa-gurtka-skola-lider-442534.html>

19. Нев'якіна Н. Тайм-менеджмент і життєвий успіх. Тренінгове заняття для лідерів учнівського самоврядування. *Психолог*. 2017. № 7/8. С. 38-43.

20. Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк, О. П. Мокрогуза. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. 190 с. URL: <https://www.aup.com.ua/book035/>

21. Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція : Програма виховної роботи з учнями з питань протидії торгівлі людьми ; наук. кер. та ред. І. Д. Зверєвої та Ж. В. Петрочко. К. : ФО-П Савісько І.С., 2017. 88 с.

22. Розвиток життєвих навичок. Навчально-методичний посібник для роботи зі старшокласниками і випускниками інтернатних закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування / [Л. Дума, Р. Краплич, К. Сіллевіс та ін.]; за заг. ред. І. Зверєвої; керів. групи авт. упоряд. Л. Дума / МГО «Соціальні ініціативи з охорони праці та здоров'я». К. : ФОП Шарко, 2011. 160 с.

23. Сходження на вершину: Книжка про тих і для тих, хто прагне успішного лідерства: Навч.- метод. Посібник./За ред. О. Є. Скорик. К.: Вид-во «Плеяди», 2005. 116 с.

24. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О. Г. Романовський, Т. В. Гура, А. Є. Книш, В. В. Бондаренко. Харків, 2017. 100 с.

25. Тренінг самопізнання: методичний посібник /авт. кол.; під наук. ред. В.Р. Міляєвої. К.: Альфа Реклама, 2015. 82 с.

26. Формування у вихованців позашкільних навчальних закладів базових компетентностей : монографія / В. В. Вербицький, Л. М. Бондар, А. Е. Бойко, А. В. Корнієнко, Т. М. Кречотіна, О. В. Литовченко, О. П. Липецький, О. І. Любич, В. Л. Маринич, В. В. Мачуський, Н. В. Перепелиця, О. В. Просіна, Г. П. Пустовіт, Н. Ю. Сидоренко, Л. В. Тихенко ; за ред. В. В. Мачуського. Харків : «Друкарня Мадрид», 2015. 330 с.